



GRONDBORINGEN, WARMTEPOMP EN
VLOERVERWARMING EN -KOELING IN VERNIEUWDE
KERK IN BEMMEL

Van kerk naar duurzaam theater

DE DONATUSKERK IN BEMMEL, DIE AL SINDS 7 AUGUSTUS 1873 HET AANBLIK VAN BEMMEL SIERT, KRIJGT EEN NIEUWE BESTEMMING. MET HAAR LANGE GESCHIEDENIS IS DE KERK NIET UIT HET STRAATBEELD VAN BEMMEL WEG TE DENKEN. HET IS DUS OOK NIET VREEMD DAT ER EEN GROTE GROEP VRIJWILLIGERS IS OPGESTAAN TOEN ER, VANWEGE AFNEMENDE BEZOEKERSAANTALLEN, SPRAKE WAS VAN EEN EVENTUELE SLOOP VAN DE KERK. DE ENIGE REDDING WAS OM ZELF GELD EN KENNIS IN TE ZAMELEN OM DE KERK EEN NIEUWE BESTEMMING TE GEVEN. EIND 2015 WAS HET DAN EINDELIJK ZO VER; DE KOGEL WAS DOOR DE KERK: DE KERK KRIJGT ALS NIEUWE BESTEMMING EEN THEATER MET MULTIFUNCTIONELE RUITES INCLUSIEF EEN DUURZAAM VERWARMINGSSYSTEEM OP BASIS VAN AARDWARMTE!

ECHT BEMMELS

Samen met Maurice Verploegen, Hoofd Project Techniek bij Installatiebedrijf Hans van 't Hullenaar BV, Noud van 't Hullenaar, Directeur van Hans van 't Hullenaar BV en Edwin Kuster, Sales Advisor bij Nathan, nemen we een kijkje op de toch wel bijzondere bouwplaats. Hans van 't Hullenaar BV bestaat inmiddels al bijna 50 jaar en is een echt Bemmels bedrijf. Stichting Kerk Bommel, die is ontstaan om de kerk een nieuw leven in te blazen, had als wens om alle werktuigbouwkundige werkzaamheden en elektra-installaties uit te laten voeren door bedrijven uit de regio. Vandaar dat in december 2014 de hulp is ingeschakeld van Installatiebedrijf Hans van 't Hullenaar BV. De stichting Kerk Bommel heeft uit verschillende hoeken donaties binnen gekregen waardoor de herbestemming van de kerk echt gerealiseerd kon gaan worden.

Maurice, verantwoordelijke voor het ontwerp en de uitwerking van het installatieconcept van de kerk en tevens de projectleider van het hele project, vertelt dat ze in december 2014 al zijn begonnen met het bezichtigen van de kerk en dat daaruit al de eerste offertes zijn voortgekomen. "Een jaar na de eerste offertes hebben we de opdracht gekregen. In de tussentijd heeft er veel overleg plaatsgevonden met de stichting en de architect. Hoe pak je dat nou aan met een kerk? Hoe ontwerp je de installaties en hoe voer je dit uit? Uiteindelijk hebben we een oplossing gevonden die perfect paste bij de wensen van de stichting."

Op de bouw zijn de eerste tekenen van het theater al zichtbaar. "Vanaf het begin was het al duidelijk dat de kerk een multifunctionele theaterkerk zou gaan worden en ook de hele indeling was al vrij snel bekend. Zo komt er een inschuifbare tribune, verschillende oefenruimtes en een centrale bar", vertelt Noud als we voorbij de nog niet bestaande ingang van het theater lopen. Noud van 't Hullenaar, geboren en getogen Bemmelaar, heeft het bedrijf in 2004 overgenomen van zijn vader en is zelf vroeger nog gedoopt in de Donatuskerk.

GRONDBORINGEN

Ondertussen zijn de mannen van Nathan Projects nog flink aan het boren. Want om de theaterkerk van aardwarmte te kunnen voorzien, worden er op het terrein van de Donatuskerk in totaal tien grondboringen geboord van 160 meter diep. Deze bronnen worden vervolgens aangesloten op de warmtepomp die voor de verwarming en koeling van het gebouw gaat zorgen. De locaties van de tien grondboringen zijn zorgvuldig uitgezocht, wat nog een hele puzzel bleek te zijn. Maurice: "Aan de linkerkant van de kerk ligt een kerkhof, dus boren is geen optie aan deze zijde. In eerste instantie zouden we met 13 grondboringen aan de slag gaan, maar deze konden we gewoonweg niet kwijt. Nathan heeft toen het voorstel gedaan om minder grondboringen te boren, maar dieper te boren dan in eerste instantie

het plan was. Op deze manier bereiken we hetzelfde resultaat." Nog steeds was het een hele uitdaging waar geboord kon en mocht worden en waar natuurlijk de grote bronboormachine zijn werk kon uitvoeren. Samen met de boormeester van Nathan Projects is hier uitvoerig naar gekeken en is het uiteindelijk gelukt om door de smalle steegjes de juiste plekken te bereiken.

STEEDS DUURZAMER

Samen met Stichting Kerk Bommel heeft Hans van 't Hullenaar BV een duurzaam plan bedacht voor de theaterkerk. "Het was een wens vanuit de stichting om er een zo duurzaam mogelijk gebouw van te maken. Wij zijn ons de laatste jaren meer en meer aan het profileren op de duurzaamheidsmarkt. Hier heb je een lange adem voor nodig, want je bent natuurlijk niet het enige bedrijf dat zich hier mee bezig houdt. Maar ik moet eerlijk zeggen dat het nu wel zijn vruchten begint af te werpen. Vandaar dat we ook zo'n mooi project hebben weten te scoren, de kerk hier in Bommel", vertelt Noud trots. "De overheid stimuleert ook steeds meer om duurzame oplossingen te bieden", gaat Maurice verder. "In 2020 moeten we 20% CO₂-uitstoot



VAN LINKS NAAR RECHTS: NOUD VAN 'T HULLENAAR, MAURICE VERPLOEGEN EN EDWIN KUSTER



verminderen ten opzichte van het jaar 1990, dus moet je als totaalinstallateur verder kijken. Gelukkig werken wij goed samen met Nathan, die hiervoor een perfecte ondersteunende partij is. Op het moment dat wij de verschillende opties doornamen voor de kerk, hebben veel mogelijkheden de revue gepasseerd. We zijn begonnen met HR cv-ketels, gevolgd door biomassa pelletketels, maar dit werd van de tafel geveegd toen het hele toekomstplaatje inclusief de opstellingsruimte en de exploitatiekosten inzichtelijk was. Vervolgens zijn wij gaan kijken naar de warmtepompen van alpha innotec, die uiteindelijk als beste uit de bus kwamen op alle vlakken, voornamelijk door de uitstekende COP-waarden. Dit paste qua budget ook in het plan, mede vanwege de nieuwste subsidieregeling.” Edwin haakt hier direct op in: “Ja, die subsidieregeling is wel erg interessant voor dit project. De meeste warmtepompen van alpha innotec komen in aanmerking voor deze subsidieregeling. Hierdoor merk je ook dat er steeds meer vraag is naar warmtepompen.”

WARMTEPOMP ALPHA INNOTEC

Nieuw is het werken met warmtepompen voor Noud en Maurice niet, want zeven jaar geleden plaatste het bedrijf al hun eerste warmtepomp. Tevens staat er bij Hans van 't Hullenaar BV al een aantal jaar een warmtepompstelling van alpha innotec om het gehele bedrijf te voorzien van koeling of verwarming. Sindsdien behoort de warmtepomp tot een van de vaste toppers binnen de collectie. Dit is ook goed te merken, want maandelijks worden er door het Bemmelse bedrijf warmtepompen geplaatst in de hele regio. In de kerk komt de alpha

innotec SWP 691 uit de Professional-serie te staan. Hiervoor is een transmissie- en een koellastberekening gemaakt, waar vervolgens uitkwam dat er een warmtepomp van groot formaat moest komen vanwege de benodigde hoge capaciteit.

Via een gebouwbeheerssysteem wordt er door Hans van 't Hullenaar het eerste stook- en koelseizoen gemonitord wat de temperaturen zijn, zodat zij dit eventueel kunnen bijstellen op afstand. Na dit jaar wordt er een onderhoudsplan ontwikkeld speciaal voor de theaterkerk. De beheerder van de kerk zal alleen worden geïnstrueerd hoe hij de kloktijden kan verzetten. Dit gebeurt eenvoudig via het Luxtronic digitale bedieningspaneel, dat het mogelijk maakt om via het virtuele netwerk de warmtepomp en de luchtbehandelingskasten in een gebouwbeheerssysteem te integreren.

DUURZAAM EN GOED

Maurice over de warmtepomp van alpha innotec: “Het is gewoon een goed product, kwaliteit staat bij ons ook echt bovenaan. Net als een goed partnerschap trouwens.” Noud beaamt dit en vult aan: “Wij zijn een installatiebedrijf die het liefst bouwt op lange en duurzame relaties. Zo weet je wat je aan elkaar hebt en kan je samen verder kijken om mooie projecten op te pakken. Ook voor onze monteurs die het werk uitvoeren hebben deze goede relaties voordelen. Voor hen is het prettig om vaak met dezelfde producten te werken, zij raken hier dan vertrouwd mee en behalen zo weer een stukje winst om sneller te kunnen installeren.”



DE TECHNISCHE RUIMTE VAN DE BEMMELSE KERK TIJDENS DE RENOVATIE, MÉT NIEUWE ALPHA INNOTEC SWP WARMTEPOMP

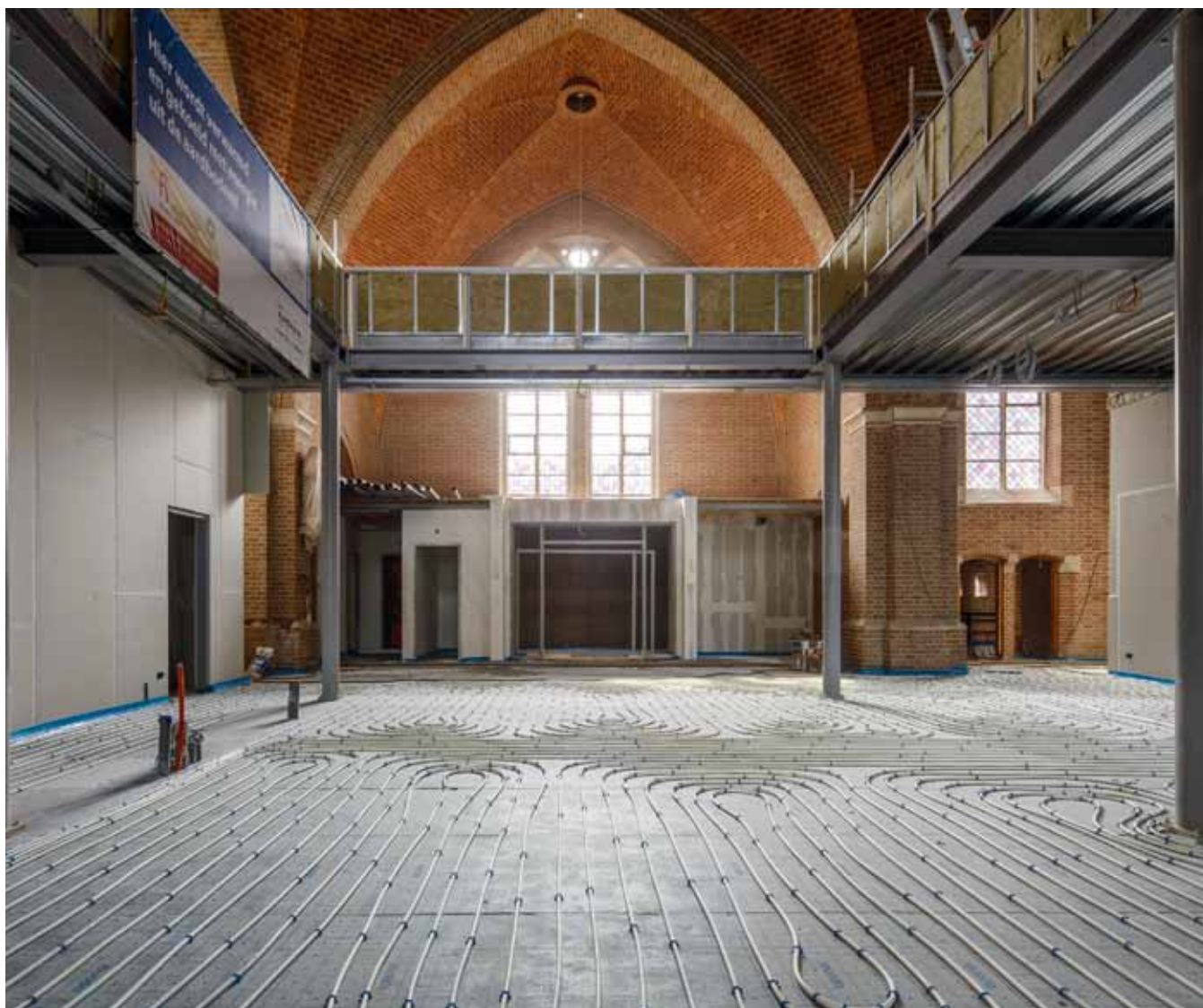
VLOERVERWARMING UPONOR

Voor de vloerverwarming is er gekozen voor het Uponor Tacker natbouwsysteem. Deze flexibele leidinginstallatie past zich optimaal aan alle ruimtegeometrieën aan en zorgt voor een comfortabele warmteafgifte over het gehele oppervlak. De warmte- en contactgeluid-isolerende tackerplaten zorgen voor zo min mogelijk energieverlies. Op de 2 cm hoge isolatieplaat komt de 17x2 Uponor Comfort Pipe PLUS vloerverwarmingsleiding te liggen. Deze grote leiding biedt veel capaciteit, wat zorgt voor een aangenaam ruimtecomfort.

Naast de warmtepomp komen er in de kerk twee grote luchtbehandelingskasten die ervoor zorgen dat er in de zomer en in de winter gekoelde of verwarmde geventileerde lucht de ruimte in wordt geblazen of afgezogen. Samen met het systeem van de vloerverwarming ontstaat er een geconditioneerde ruimtetemperatuur. In deze luchtbehandelingskasten bevinden zich koel- en verwarmingsbatterijen, die worden aangestuurd door de warmtepomp. Dus uiteindelijk draait alles om de warmtepomp!

VRIJWILLIGERS

“De ruim 6 km leiding voor de vloerverwarming gaat op een wel heel speciale manier gelegd worden, namelijk door de vrijwilligers zelf! Onder de vrijwilligers bevindt zich een gepensioneerde monteur van ons en samen met een andere gepensioneerde vrijwilliger sturen zij, naast hun monteerwerkzaamheden, de overige vrijwilligers aan. Wij blijven natuurlijk eindverantwoordelijk, dus wij leveren de tekening en persen uiteindelijk zelf af. Tijdens het leggen van de vloerverwarming zal ik ook regelmatig aanwezig zijn om een oogje in het zeil te houden, maar alle leidingen worden door de vrijwilligers gelegd”, vertelt Maurice enthousiast. “Soms sta ik er echt van te kijken met hoeveel enthousiasme deze vrijwilligers aan het werk zijn. Ik heb ze weleens met 20 man zien scheppen, slopen en monteren! In totaal is het een groep van maar liefst 90 vrijwilligers en is het een heel divers gezelschap. Zo wonen er altijd twee hoofdvrijwilligers de bouwvergaderingen bij, maar zijn er ook genoeg vrouwen die zorgen voor de koffie en broodjes, wat natuurlijk net zo belangrijk is!”



VLOERVERWARMING IN DE KERK



MAURICE EN NOUD IN GESPREK

UNIEK PROJECT

Tijdens de bouw heeft er al twee keer een kijkzondag plaatsgevonden, waar de bewoners van de gemeente Lingewaard mochten komen kijken. Door deze georganiseerde dagen, waar meer dan 800 man op af is gekomen, is het goed te merken hoe begaan de bewoners zijn met de kerk. Ook in de kranten en het internet krijgt het project genoeg aandacht. Noud: "Zo'n uniek project met al die betrokken bewoners en enthousiaste vrijwilligers geeft een echt Bemmels bedrijf zoals wij een hoop energie. Zonder al deze vrijwilligers was dit hele project nooit haalbaar geweest, ook financieel niet."

PLANNING

Voor de bouwvak hoopt Hans van 't Hullenaar BV klaar te zijn met de werkzaamheden, zodat in het seizoen 2016-2017 de eerste geplande voorstelling kan draaien. Op het laatste moment zal de in- en uitschuifbare tribune de kerk ingerold worden en vanaf dan is theaterkerk klaar voor gebruik. Naast voorstellingen en muzieklessen

zal de eraast gelegen aula ook het theater kunnen huren wanneer er een grote uitvaart plaatsvindt. Dan kunnen ze de tussendeuren openen en behoudt de kerk toch een beetje zijn voormalige functie.

Benieuwd hoe dit project zich ontwikkelt?

Op www.kerkbemmel.nl is alle informatie te vinden en wordt u op de hoogte gehouden van alle ins en outs! ◀

INSTALLATIEBEDRIJF HANS VAN 'T HULLENAAR

DE HOUTAKKER 12

6681 CW BEMMEL

TELEFOON: +31 (0)481 46 16 56

E-MAIL: INFO@HULLENAAR.NU

WEBSITE: WWW.HULLENAAR.NU